چهارشنبه سوری را با سلامت برگزار کنیم

یکی از آیین‌های کهن ایرانی چهارشنبه سوری است که از دیرباز ایرانیان هر ساله در آخرین سه شنبه سال با افروختن آتش و پریدن از روی آن به استقبال نوروز می‌رفتند. متأسفانه چند سالی است که این رسم کهن جایش را به ترقه بازی و استفاده از مواد محترقه و منفجره خطرناک داده و عملاً یک هنجار سنتی و باستانی به یک ناهنجاری اخلاقی و اجتماعی در سطح کشور تبدیل شده است. سلب آسایش عمومی، ایجاد ناهنجاری‌های روانی، وارد شدن خسارت جانی و مالی، فشارها و استرس‌های ناشی از انفجار مواد محترقه هر ساله در آستانه فرارسیدن نوروز و نزدیک شدن به آخرین چهارشنبه سال افزایش پیدا می‌کند.

بررسی‌های انجام شده توسط سازمان اورژانس کشور حاکی ازاین است که در چهارشنبه سوری سال گذشته ۴ نفر کشته و ۲۰۸۲ نفر در کل کشور دچار آسیب‌های ناشی از شب چهارشنبه آخر سال شدند که از این تعداد ۲۷۷ نفر دچار سوختگی درجه دو و سه و ۳۴ نفر هم قطع عضو شدند. ۹۰ درصد مصدومان را آقایان و ۱۰ درصد باقیمانده را خانم‌ها تشکیل می‌دهد و حدود ۱۳ هم توسط پلیس بازداشت شده‌اند. اگرچه هر ساله از جوانان و نوجوانان خواسته می‌شود که نکات ایمنی را رعایت کنند و سلامتشان رادر این شب به خطر نیندازند ولی برای جوانان امروزی که هیچ شادی و سرگرمی در جامعه برایشان تعریف نشده است ودر چشم همگان نادیدنی هستند چهارشنبه سوری شب تخلیه هیجاناتشان است و متاسفانه آسیب‌های جبران ناپذیری برای خودشان بوجود می‌آورند.

*** با غروب آفتاب در شب چهارشنبه‌سوری، همهٔ آداب و شرایط این شب به جزیکی دو مورد انجام‌شده بود و وقت آن می‌رسید که بته‌ها در صحن خانه‌ها و درازای کوچه‌ها و زیر گذرها در هفت کپه و خط مستقیم ردیف شوند و یک نفر کبریت به اولین بکشد**

*** دکتر علی بدیعی جراح پلاستیک: براساس آمار، بیشتر حادثه دیدگان چهارشنبه سوری سال گذشته را افراد دچار سوختگی درجه یک و سطحی تشکیل می‌دادند و پس از آن نیز سوختگی درجه ۲ قرار داشت که شامل پارگی، زخم و خراشیدگی است. بعد هم سوختگی درجه ۳ که شدیدترین نوع سوختگی به حساب می‌آید**

در سال‌های گذشته مراسم چهارشنبه سوری با آرامش و لذت در سراسرکشور برگزار می‌شد از زمانی که آیین‌هایی باستانی مان زیر سئوال رفت مردم اعتراض شان را به مان نشان دادند و همچنان از آن سهیم کردند، دستور نمایش آن در میدان تویخانه صادر شد. پس از مدتی که در آن نزول شأن دیده شد، یکی در میدان تویخانه و یکی در اندرون برپا شد، تا زمان مظفرالدین‌شاه که از فرانسوی‌ها گرفته شد، به قورخانه سپرده شد.

با غروب آفتاب در شب چهارشنبه‌سوری، همهٔ آداب و شرایط این شب به جز یکی دو مورد انجام شده بود و وقت آن می‌رسید که بته‌ها در صحن خانه‌ها و درازای کوچه‌ها و زیر گذرها در هفت کپه و خط مستقیم ردیف شوند و یک نفر کبریت به اولین بکشد، از شعلهٔ آن، کپهٔ دومی و تا آخرین را بگیرانند. دیگران که در پشت اولین کپه به قطار می‌ایستادند و منتظر پریدن از روی آن‌ها می‌شدند، شروع به دویدن و پریدن می‌کردند و با هر جهش یک بار «زردی من از تو سرخی تو از من» را به زبان می‌آورند تا شعلهٔ بته‌ها فروکش کند و رو به خاموشی برود.

آسیب‌های جسمی چهارشنبه‌سوری

دکتر علی بدیعی جراح پلاستیک در مورد سوختگی چهارشنبه سوری می‌گوید: سوختگی چهارشنبه سوری که به خاطر استفاده از انواع مواد محترقه ایجاد می‌شود به آسانی خوب شدنی نیست و بر اساس درجه سوختگی گاها بیمار تا ۱۵ بار تحت اعمال ترمیمی جراحی قرار می‌گیرد.

براساس آمار، بیشتر حادثه دیدگان چهارشنبه سوری سال گذشته را افراد دچار سوختگی درجه یک و سطحی تشکیل می‌دادند و پس از آن نیز سوختگی درجه ۲ قرار داشت که شامل پارگی، زخم و خراشیدگی است. بعد هم سوختگی درجه ۳ که شدیدترین نوع سوختگی به حساب می‌آید.

وی می‌افزاید: سوختگی‌های ناشی از بازی با مواد محترقه خطرناک در چهارشنبه‌سوری دارای دو نوع عوارض هستند. برخی از آنها به عنوان عوارض زودرس مطرح هستند و برخی در درازمدت بر افراد عوارض ایجاد می‌کند. قطع عضو بدن از عوارض زودرس سوختگی‌هاست. عفونت ثانویه در محل زخم ناشی از سوختگی یک عارضه زودرس دیگر است. مشکلات روحی و روانی نیز از عوارضی است که فرد دچار سوختگی در طولانی مدت به آن مبتلا می‌شود.

این متخصص جراحی پلاستیک یاد آوری می‌کند: سوختگی‌ها، به ویژه سوختگی‌هایی که از شدت بیشتری برخوردار است، موجب دفع الکترولیت‌های بدن نظیر سدیم و پتاسیم بدن می‌شود که دفع این الکترولیت‌ها نیز منجر به ایجاد اختلال در فعالیت کلیه‌ها خواهد شد. دفع الکترولیت‌های بدن موجب می‌شود که میزان اوره در بدن افزایش یابد که این امر موجب از بین رفتن کلیه‌ها و به تدریج موجب دیالیزی شدن فرد می‌شود . یکی دیگراز آسیب‌ها کوری چشم است که در صورت اصابت مستقیم ترکش‌های ناشی از انفجار مواد محترقه زیاد دیده می‌شود.

میزان کوری‌های دیده شده به حدی است که عنوان نابینایی در چهارشنبه سوری را به خود اختصاص داده است. براساس آمار موجود ۴۴ درصد از آسیب‌هایی که در این مراسم وارد می‌شود، در ناحیه چشم است. ۳۷درصد در چشم چپ و ۱۹درصد در هر دو چشم. در این میان ۶۲ درصد آسیب‌ها به دلیل نارنجک، ۱۵درصد به دلیل سیگارت و ۶درصد نیز بر اثر استفاده از فشفشه اتفاق می‌افتد. همچنین ۸۵ درصد آسیب‌دیدگان پسرانی با میانگین سنی ۱۷ سال بوده‌اند.

وی در مورد انواع سوختگی می‌گوید: سوختگی به ۳ نوع تقسیم می‌شود که عبارتند از: سوختگی نوع ۱: اگر فقط پوستتان قرمز شود و حساس شود و دردی را احساس نکنید و تاولی هم نزند، سوختگی شما، درجه اول است. سوختگی نوع ۲:این نوع سوختگی، سوختگی با شدت متوسط است پوست تاول می‌زند و تورم و ترشح مایع و درد شدید دیده می‌شود که بهبودی این زخم سه هفته طول می‌کشد و باید به پزشک مراجعه شود. سوختگی نوع ۳: این نوع سوختگی به علت از بین رفتن اعصاب زیر جلدی معمولاً بیمار دردی احساس نمی‌کند، بجز مواردی که در اطراف سوختگی درجه سه، مناطقی از سوختگی درجه دو نیز وجود داشته باشد. در این نوع سوختگی شدید باید فوراً بیمار به مراکز درمانی منتقل شود.

وی با بیان این مطلب که مراجعه سریع به پزشک در صورت برخورد هر جسم با چشم می‌تواند شدت ضایعه را کاهش دهد خاطر نشان می‌کند: در موارد خفیف با انجام مراقبت‌های طبی یا انجام اعمال جراحی می‌توان بینایی فرد را به او بازگرداند ولی متأسفانه در موارد شدید چاره‌ای جز تخلیه چشم باقی نمی‌ماند. هیچ ماده شیمیایی غیرخطرناکی وجود ندارد. نیترات پتاسیم، کلرات باریم، آرسنیک، نیترات سالیسیوم و پرکلرات پتاسیم به کار رفته در مواد محترقه و منفجره به علت ترکیب با اکسیژن و کربن همگی به نوعی خطرناک هستند و ممکن است حتی هنگام کار و تهیه، عوارضی را برای کارگران به همراه داشته باشد. به عنوان مثال مواد شیمیایی با پایه کلر و کلرات به لحاظ درجه آتش گیری بسیار پایین، ناراحتی‌های پوستی ریوی ایجاد می‌کنند و حتی در مقیاس بالاتر آثار خونی به جا می‌گذارند. دردهای شکمی، سرگیجه، حالت استفراغ و اسهال و در برخی موارد ناراحتی‌های تنفسی پیشرفته از آثار این مواد شیمیایی برای تولیدکنندگان است.

دکتر بدیعی می‌گوید: تماس با ترکیبات نیتراته سبب خوردگی پوست می‌شود. حساسیت‌های پیشرفته بر روی غشای پوستی و حتی در صورت جذب از راه پوست سوختگی‌های پیشرفته پوست از عوارض ترکیبات نیتراته است، ترکیبات ذوب شده نیترات پتاسیم و سدیم می‌تواند سوختگی‌های شدیدی را به وجود آورد که عبارتند از: خستگی‌های بسیارشدید، سرگیجه و تنفس کوتاه، این در حالی است که تنفس پودرهای گوگردی هم آثار تنفسی، سرفه‌های شدید و تنگی نفس را در پی دارد. در صورتی که موادشیمیایی با پوست برخورد کرد بلافاصله باید آن را با آب فراوان شستشو داد و به یک مرکز درمانی مراجعه کرد .وی در مورد صدهای مرگبار نیزمی افزاید: بسیاری از جوانان از ایجاد صداهای مهیب در این شب لذت می‌برند و به نوعی برای ایجاد صدای بلندتر با یکدیگر رقابت می‌کنند و اصلاً فکر نمی‌کنند که صداهای مهیب و ناهنجار سبب بروز ناراحتی‌های روحی روانی، سکته‌های قلبی در افراد مسن و حتی سقط جنین در زنان باردار می‌شود. وی تأکید می‌کند: اگر پس از شنیدن صدای بلند ناهنجار دچار تپش قلب یا بالاتر آثار خونی به جا می‌گذارند. دردهای شکمی، سرگیجه، حالت استفراغ و اسهال و در برخی موارد ناراحتی‌های تنفسی پیشرفته از آثار این مواد شیمیایی برای تولیدکنندگان است.

دکتر بدیعی می‌گوید: تماس با ترکیبات نیتراته سبب خوردگی پوست می‌شود. حساسیت‌های پیشرفته بر روی غشای پوستی و حتی در صورت جذب از راه پوست سوختگی‌های پیشرفته پوست از عوارض ترکیبات نیتراته است، ترکیبات ذوب شده نیترات پتاسیم و سدیم می‌تواند سوختگی‌های قلبی در افراد مسن و حتی سقط جنین در زنان باردار می‌شود. وی تأکید می‌کند: اگر پس از شنیدن صدای بلند ناهنجار دچار تپش قلب یا بالاتر آثار خونی به جا می‌گذارند. دردهای شکمی، سرگیجه، حالت استفراغ و اسهال و در برخی موارد ناراحتی‌های تنفسی پیشرفته از آثار این مواد شیمیایی برای تولیدکنندگان است.

دکتر بدیعی می‌گوید: تماس با ترکیبات نیتراته سبب خوردگی پوست می‌شود. حساسیت‌های پیشرفته بر روی غشای پوستی و حتی در صورت جذب از راه پوست سوختگی‌های پیشرفته پوست از عوارض ترکیبات نیتراته است، ترکیبات ذوب شده نیترات پتاسیم و سدیم می‌تواند سوختگی‌های شیمیایی با پایه کلر و کلرات به لحاظ درجه آتش گیری بسیار پایین، ناراحتی‌های پوستی ریوی ایجاد می‌کنند و حتی در مقیاس